

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	1/7

1.Amaç ve Kapsam:

İnsani tüketim amaçlı su numuneleri(içme kullanma, içme, kaynak), doğal mineralli su numuneleri, hemodiyaliz su numuneleri, yüzme havuzu su numuneleri,yüzme su numuneleri ve kaplıca su numunelerinin miktarlarını, kap ambalaj özelliğini, laboratuvara getirme koşul ve sürelerini belirleyerek sonuçlarının güvenilirliğini sağlamak.

2.Tanımlar ve Kısaltmalar:

Steril kap: Mikrobiyolojik analizler için satın alınan kaplar beta veya gamma ışına girdiğine dair sertifika ile teslim alınır ve mikrobiyoloji laboratuvarına sterilite testi için gönderilir.FRM 108 Steril Kap Kontrol Formu doldurularak kontrolü yapılır.

Steril olmayan kaplar:Kimyasal analizler için kullanılan kaplar

LBYS:Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi

3.Sorumlular:

Numune Kabul Birim Çalışanı: Laboratuvara gelen numuneleri bu talimata uygun bir şekilde değerlendirip, kabul/red işlemini gerçekleştirmek.Numunenin LBYS sistemine kaydını, numune kabul defterine girişini yapmak.Veri girişlerini ve LBYS sisteminin işlevini kontrol etmek.

Numune Kabul Sorumlusu:Talimatın uygulanmasını sağlamak.

4.Uygulama:

Laboratuvarda İl Sağlık Müdürlüklerince mevzuat gereği alınan su numuneleri ile özel istek kapsamında kişi veya kurumların getirdiği sular numune olarak isimlendirilir.Mevzuat kapsamında resmi yolla gelen numunelerin zabıt varakaları ve üst yazıları numune ile birlikte teslim edilir.Laboratuvar tüm müşterilerini yaptığı deney hizmetleri hakkında bilgilendirmeyi numune kabul formu ve hizmet sözleşmesiyle yapar. 2 adet hazırlanan Numune Kabul Formu ve hizmet sözleşmesi bir âdeti müşteriye verilir, diğeri saklanır.

Müşteriler bu forma Bursa İl Sağlık Müdürlüğü web sitesinden de ulaşılabilir. Bu formun karşılıklı imzalanması sonucu hizmet akdi oluşturulur.İlan edilen bu formu doldurmayan kargo, posta, kurye ile kendi kurum/şahıs dilekçeleriyle numune gönderen müşteriler bu hizmet sözleşmesinin şartlarını kabul etmiş sayılır.

Müşterinin özel talepleri varsa numune kabul sorumlusu tarafından değerlendirilir; laboratuvarın kaynakları doğrultusunda yerine getirilir. Müşterilere numunelerin nasıl alınacağı tanıtım bröşürlerinde açıklanmıştır.

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	2/7

Birim çalışanı numuneyi, numune kaplarını, müşterinin taleplerini tablo 1,2'ye göre değerlendirir. Mikrobiyolojik numunelerin numune alındıktan 6 saat içinde laboratuara ulaştırılmalıdır. 6 saati geçecek numuneler tablo1.2 deki taşınma koşullarını karşılamalıdır.6 saati geçen mikrobiyolojik istemli numuneler için laboratuvara ulaştırıldığı sıcaklık uzaktan lazer sıcaklık ölçer aracılığıyla ölçülerek numune kabul formu ve hizmet sözleşmesi veya istem yazısına kaydedilir. Mikrobiyolojik Numune kabul kriterlerini taşımayan; taşıma süresi ve sıcaklığı uygun olmayan, zarar görmüş, kırık, çatlak, kapağı bozulmuş, sızdırma yapan kaplarda gelen numuneleri reddedilir.

Mikrobiyolojik analiz için gelen numuneler steril kapta olmalıdır. Ayrıca mikrobiyolojik analiz için gelen doğal kaynak suları, içme suları ve doğal mineralli sularda klor kalıntısı bulunmamalıdır. İçerisinde klor bulunan ya da klor varlığından şüphelenilen tüm sular sodyum tyosülfatlı şışede laboratuvara ulaştırılmalıdır. Aksi takdirde bu numuneler de reddedilir. Tüm numuneler FRM 109 numune kabul kayıt formuna ve lby sistemine işlenir. Uygun görülmeyen numunelerde FRM 109'a kırmızı kalemle 'RED' yazılır ve lby sistemine reddetme sebebi belirtilerek 'reddedilen numune' girişi yapılır. Reddedilen numuneler FRM 049 reddedilen numune formu doldurulur, müşteri isterse numune iade edilir. Kabulü uygun değerlendirilen her numune lby girişi yapıldıktan sonra laboratuvarlara gönderilmek üzere barkot çıkartılır, protokol numarası ve ilgili laboratuvar ismini içeren barkod numunenin üzerine, numune kabul formu/numune alma tutanağına yapıştırılır. FRM 109'a protokol numarası ve numune bilgileri yazılır. Numune üzerine yapıştırılan her barkod numune kabul formu / numune alma tutanağı üzerinden kontrol yapılarak yanına tik atılır. Numune analizi yapılacak laboratuara gönderilir. Numune tek kapta geldiyse, birden fazla laboratuvara gönderilecekse ilgili laboratuvarların barkotları numune kabının üzerine yapıştırılır. Eğer numune kabı iadesi isteniyorsa barkoda kırmızı kalemle iade yazılır. Damacanaların tümü iade olarak kabul edilir. Ayrıca iade yazmaya gerek yoktur. Numune; analiz önceliğine göre(mikrobiyoloji laboratuvarı, toksikoloji 1 laboratuvarı, diğer kimya laboratuvarları arasında öncelik olmayıp fiziksel yakınlık baz alınır.) ilk gitmesi gereken laboratuara gönderilir. Numune hazırlama işini bitiren laboratuvar bir sonraki laboratuara numuneyi bekletmeden teslim eder.

Numune kabulce sevk edilen numuneler laboratuara ulaştığında ilgili laboratuvar kabulünü lby sistemi üzerinden yapar. Laboratuvarlarda numune sahibine ait bilgiler laboratuvar çalışanı tarafından görülmez;

Numuneler mümkünse hemen analize alınır. Hafta sonu olması veya başka nedenlerle numune bekletilecekse sadece kimyasal analizi bulunan numuneler kendi deney talimatlarına göre laboratuvarlarında muhafaza edilir. Bakteriolojik numuneler hiçbir şekilde bekletilmez.

Analizi biten numune, analiz raporları onaylanıncaya kadar laboratuvarında saklanır; müşterinin talebi durumunda kendisine FRM 050 formu doldurularak iade edilir, 5 gün içerisinde teslim alınmayan numune lavaboya dökülerek, kapları ise geri dönüşüme verilerek bertaraf edilir.

Olağanüstü durumlarda mesai saatleri dışında gelen numuneler için icapçı, güvenlik tarafından aranır ve numuneyi kabul etmesi için laboratuvara çağrılır ve analiz yapılır.

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	3/7

Aşağıdaki belirtilen durumlarda numuneler Numune Kabul Kriterlerinde verilen şartlar dışında da raporda bu durumun belirtilmesi şartı ile kabul edilebilir;

- Salgın ve benzeri olağanüstü durumlarda,
- Bir kez daha numuneye ulaşılması mümkün olmayacak durumlarda,
- Müşterinin getirdiği numunenin yeterli koşulları sağlayamaması ancak müşterinin analizin yapılmasını talep etmesi ve feragat beyanında bulunması halinde,

Tablo1: Su Mikrobiyoloji Laboratuvarı Numune Cinslerine Göre Numune Kabul Kriterleri

SIRA NO	NUMUNE CİNSİ	MEVZUAT	ANALİZ TÜRÜ	YÖNETMELİK TABLOSU	NUMUNE MİKTARI(1)	TAŞIMA SÜRESİ VE ŞEKLİ	RAPORLAMA SÜRESİ
1	İçme-Kullanma suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek-2 Tablo A	500 ml	Soğuk zincirde 24 saat	5 Gün
			Denetim İzleme	Ek-1 (a)			
			Tam analiz	Ek-1 (a) (c)			
2	Kaynak suyu / İçme suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek-2 Tablo A	1 L	Soğuk zincirde 12 saat	8 Gün
			Denetim İzleme	Ek-1 (a)	2x1L (Parazit İçin 5 L ilave)		
			Ruhsat (tam analiz)	Ek-1 (a) (c)	1L.lik Orjinal ambalaj		
3	Doğal Mineralli su	Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	7. madde	3 x1 Litre Parazit İçin 5 L ilave	4 °C (± 1 °C) 12 saat	8 Gün
			Denetim İzleme	7. madde			
			Ruhsat (tam analiz)	7. madde			
			PGD	7. madde			
4	Kaplıca suları	Kaplıcalar Yönetmeliği	Kontrol İzleme	Ek-3 II 'ye	500 ml	Soğuk zincirde 12 saat	5 Gün
			Ruhsat (tam analiz)	Ek-2			
5	Havuz suları	Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları ve Şartları Hakkında Yönetmelik		Ek-3	500 ml	Soğuk zincirde 12 saat	8 Gün

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	4/7

6	Yüzme Suları	Yüzme Suları Yönetmeliği		Ek Tablo (a)	500 ml	4 °C (± 1 °C) 24 saat	5 Gün
7	Hemodiyaliz Suları	Su Arıtma Sistemi Yönergesi	Mikrobiyal Kontaminasyon		100 ml	Soğuk zincirde 28 saat	8 Gün
			Endotoksin Analizi		*100 ml veya özel endotoksin kabı		5 Gün
8	Su ve sürüntü	Ulusal Method	Lejyonella		250 ml-eküvyon çubuğu	Kendi ısısında 24 saat	10 Gün

*Hemodiyaliz çözeltilerinin endotoksin aranması için kullanılacak su numuneleri, toksinden arındırılmış ve sodyumtüyosülfatsız steril şişe içerisinde getirilmelidir.

Soğuk Zincir: 5 °C (± 3 °C) ISO 19458:2006 Su Kalitesi - Mikrobiyolojik Analizler İçin Numune Alma Ek-B ve Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları ve Şartları Hakkında Yönetmelik Madde:6/4

(1) Klor içeren veya klor varlığından şüphelenilen su numunelerine ait mikrobiyolojik numune kapları sodyum tüyosülfat içermelidir.

Tablo 2: Kimyasal Analizler İçin Su Laboratuvarının Numune Cinslerine Göre Numune Kabul Kriterleri

SIRA NO	NUMUNE CİNSİ	MEVZUAT	ANALİZ TÜRÜ	YÖNETMELİK TABLOSU	NUMUNE MİKTARI	NUMUNE KABININ ÖZELLİĞİ	RAPORLAMA SÜRESİ
1	İçme-Kullanma suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek-2 Tablo A	1 Litre	Cam / PE / PP	5 Gün
			Denetim İzleme	Ek-1 (b)	*6x1 Litre		10 Gün
			Tam analiz	Ek-1 (b) (c)			
2	Kaynak suyu / İçme suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek-2 Tablo A	1,5 Litre (Ozonlu ise 3x0,5 L ilave)	Cam / PE / PP veya orjinal ambalaj	5 Gün
				Ek-1 (b)	*6x1 Litre		

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	5/7

			Denetim İzleme				
			Ruhsat (tam analiz)	Ek-1 (b) (c)	*6x1 Litre		10 Gün
			PGD	Ek-2 A ve gerekli ise Bromat,Bromoform, Arsenik,Florür	6 x 0,5 Litre (Damacana ise 1 adet)	Orijinal ambalaj	
3	Doğal Mineralli su	Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek 3	1,5 Litre (Ozonlu ise 3x0,5 L ilave)	Cam / PE / PP veya orjinal ambalaj	5 Gün
			Denetim İzleme	Madde 6 ve Ek-3	*6x1 Litre		10 Gün
			Ruhsat (tam analiz)	Madde 6 ve Ek-3	*6x1 Litre		
			PGD	Ek-3 Arsenik,Florür ve	4 x 0.5 Litre (Damacana ise 1 adet)	Orijinal ambalaj	
4	Kaplıca suları	Kaplıcalar Yönetmeliği	Kontrol İzleme	Ek-3	2x1 Litre	Cam / PE / PP	7 Gün
			Ruhsat (tam analiz)	Ek-2	3x1 Litre (Kalıntı Analizi İstenirse 2x1 L ilave)		10 Gün
5	Havuz suları	Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları ve Şartları Hakkında Yönetmelik		Ek-1,2	1 Litre	Cam / PE / PP	5 Gün
6	Yüzme Suları	Yüzme Suları Yönetmeliği		Ek Tablo (b-c)	2x1 Litre	Cam / PE / PP	7 Gün
7	Hemodiyaliz	Su Arıtma			2x1 Litre	Cam Şişe	

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	6/7

	Suları	Sistemi Yönergesi					7 Gün
*6x1 L olarak belirtilen şişelerden 1 tanesi koyu renkli şişe olmalıdır.							

5.İlgili Dökümanlar:

FRM 003 Numune Kabul Formu

FRM 049 Reddedilen Numune Formu

FRM 108 Steril Kap Kontrol Formu

FRM 109 Numune Kabul Kayıt Formu

THSK Lab.Dai.Bşk. 15.01.2015 tarih ve 7550264 EBYS sayılı yazısı.

Tüketici Güvenliği ve Halk Sağlığı ve Lab. Daire Başkanlığı Su Numunesi Kabul Kriterleri 2018

Revizyon Tarihçesi:

Rev. No:	Sayfa No:	Revizyon Nedeni:
03	1	Amaç ve kapsam,numune kabul 5. Paragraf,ve liste revize edildi.
04	3	Kaplıca suları kontrol izleme'ye EK.3 eklenmiş,denetleme izleme analizi için EK.2 Kaynağından ilave edilmiştir.
05	1	Numunelerin reddetme kriterleri ve istendiğinde müşteriye iade koşulları belirlendi.
06	3	Mikrobiyolojik ve kimyasal numunelerin kabul kriterleri ayrı ayrı tablo haline getirildi.
07	1	Müşteri kullanılan metodlar ve ücret konusunda bilgilendirilir. İbaresini ilave edildi.
08	1	İçerisinde klor bulunan ya da klor varlığından şüphelenilen tüm sular sodyum tyosülfatlı şişede laboratuvara ulaştırılmalıdır. Aksi takdirde analize alınmaz. Müşterinin özel talepleri varsa numune kabul sorumlusu tarafından değerlendirilir; laboratuvarın imkanları doğrultusunda yerine getirilir. İbaresini ilave edildi.

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.

BURSA HALK SAĞLIĞI LABORATUVARI	NUMUNE KABUL TALİMATI	Doküman Kodu :	TLM 001
		Yayın Tarihi :	25.06.2010
		Revizyon Tarihi :	21.02.2020
		Revizyon No :	16
		Sayfa :	7/7

09	1-4	Laboratuvar Bilgi Yönetim Sistemi İbaresini ilave edildi.
10	2	Numunenin laboratuvarlara dağıtımını, tekrar numune kullanımı, muhafazası revize edildi.
11	1	Steril kap: Mikrobiyolojik analizler için satın alınan kaplar beta veya gamma ışına girdiğine dair sertifika ile teslim alınır ve mikrobiyoloji laboratuvarına sterilite testi için gönderilir.FRM 108 Steril Kap Kontrol Formu doldurularak kontrolü yapılır. FRM 109'a kırmızı kalemle 'RED' yazılır ve lbys sistemine reddetme sebebi belirtilerek 'reddedilen numune' girişi yapılır. eklendi.13.07.2018
12	1-2	Tablo 1 ve 2 revize edildi.13.09.2018
13	1-2	Tablo 2 diyaliz suları revize edildi.11.01.2019
14	Tümü	TS EN ISO 17025:2017'ye göre revize edildi.21.03.2019
15	2-3	Numune kabul esnasında mikrobiyolojik numunelerin sıcaklık ölçümünün yapılması tanımlandı. Feragat beyanı tanımlandı.25.09.2019
16	2	Mikrobiyolojik numunelerin numune alındıktan 6 saat içinde laboratuvara ulaştırılmalıdır. 6 saati geçecek numuneler tablo1.2 deki taşınma koşullarını karşılamalıdır.6 saati geçen mikrobiyolojik istemli numuneler için laboratuvara ulaştırıldığı sıcaklık uzaktan lazer sıcaklık ölçer aracılığıyla ölçülerek numune kabul formu ve hizmet sözleşmesi veya istem yazısına kaydedilir. eklendi.21.02.2020

Hazırlayan:	Kontrol Eden:	Onaylayan:
Mikrobiyoloji Birim Srm.:	Kalite Yöneticisi:	Laboratuvar Sorumlusu:
Kimya Birim Srm.:		
Numune Kabul Birim Srm.:		

*Bilgisayardan çıktısı alınan dokümanlar kontrolsüz kopya niteliğindedir.